

บางระกำ ขยายน้ำตาที่จางหาย

พื้นที่ 382,000 ไร่ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก เป็นที่ลุ่มต่ำอยู่ระหว่างลุ่มน้ำยมและลุ่มน้ำน่านในจังหวัดสุโขทัยและจังหวัดพิษณุโลกเกิดน้ำท่วมทุกปีชาวบ้านต้องทุกข์ช้ำระกำจิต กรมชลประทานได้แปลงวิกฤติให้เป็นโอกาสจาก ผู้ได้รับการเยียวยาหลังน้ำท่วมมา เป็นการปันประโยชน์ (Benefit sharing) ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนน้ำโดย นายสมศักดิ์ บ่องเขาอ้อย ประธานกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานประดูระบายน้ำบางแก้ว ร่วมกับกรมชลประทานเพื่อป้องกันน้ำท่วมในตัวเมืองสุโขทัยและไม่ให้ไหลไปสร้างความเสียหายในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างกว่า 20 จังหวัด ที่ทำการเกษตรและอุตสาหกรรมนับตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา ความระกำได้จางหายไปจากบางระกำ ชุมชนบางระกำมีสุขกับการปรับวิถีคิดบริหารจัดการน้ำสร้างโอกาสหารายได้รัฐประหยัดเงินเยียวยาชาวบ้านที่ถูกน้ำท่วม กว่า 100 ล้านบาทต่อปี

โครงการผันน้ำ
แบบชุมชนมีส่วนร่วม
ในทุ่งหนองน้ำบางระกำ

กรมชลประทาน

ก้าวแห่งความสำเร็จ

กสม ชลประทานประสานความร่วมมือกับ **นายสมศักดิ์ บองเหาย้อย** ประธานกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทาน ประตุระบายน้ำบางแก้ว ซึ่งเป็นผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งช่วยขับเคลื่อนสร้างความเข้าใจกับชาวบ้านถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมมีผลญาติชาวบ้าน สุภารพัฒนาเป็นนโยบายต่อยอดปิ่นประโยชน์ให้แก่ผู้เสียสละ 41,277 ราย ยอมให้พื้นที่นาเป็นพื้นที่หนองน้ำ 550 ล้านลูกบาศก์เมตร นาน 3-4 เดือน ไม่ให้น้ำท่วมพื้นที่อื่นและกักเก็บน้ำไว้เพียงพอกับการทำนาปรัง ๓ปี ระหว่างนี้กรมประมงนำเอาพันธุ์ปลามาแจกให้เลี้ยงหารายได้ เร่งปลูกข้าวนาปีให้เร็วขึ้นจากเดือน พฤษภาคมมาปลูกเมษายน เก็บเกี่ยวให้เสร็จกลางเดือน สิงหาคม ก่อนน้ำท่วมและได้ขอแก้ไขระเบียบการขึ้นทะเบียนการเพาะปลูกกับกรมส่งเสริมการเกษตร เร็วขึ้น 1 เดือน จนสำเร็จยังคงได้รับการช่วยเหลือจากรัฐส่วนการบริหารน้ำ กรมชลประทาน ให้อำนาจชุมชนกำหนดกติกาโดย ตัดสินใจร่วมกันลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนจึงเป็นที่มาของ โครงการบางระกาโมเดล นำไปขยายผล 12 กุ้ง ในภาคกลาง

ผลประโยชน์ที่ลงตัว คุณภาพชีวิตดีขึ้น

เกษตร กระทบเกี่ยวข้าวได้ทันก่อนน้ำท่วมทั้งหมด ลดการใช้ปุ๋ยเพราะได้รับอินทรีย์วัตถุที่มากับน้ำ ลดการใช้สารเคมีกำจัดแมลงและศัตรูพืช ประหยัดค่าสูบน้ำ จาก 10 ครั้ง เหลือ 4 ครั้ง ทำให้มีกำไรไร่ละ 1,000 บาท ถึง 1,500 บาท เกษตรกรมีรายได้จากการทำประมง มีอาหารจากสัตว์น้ำในช่วงฤดูหนองน้ำและยังประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เพราะสามารถลดความเสี่ยงจากน้ำท่วมทุ่งในลุ่มเจ้าพระยาได้รวมถึงเป็นที่ศึกษาดูงาน

ชาวนาเก็บเกี่ยวข้าวได้ทันก่อนน้ำท่วมทั้งหมด ประหยัดค่าสูบน้ำจาก 10 ครั้ง เหลือ 4 ครั้ง ทำให้มีกำไร ไร่ละ 1,000-1,500 บาท